N°. 2153.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 23 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Vereeniging: REGT VOOR ALLEN.

De Vereeniging herinnert aan de Kiezers der Hoofdstad dat hare Kandidaat, bij de herstemming, die zal plaats hebben op Dingsdag 23 Mei e. k., voor een Lid van de Provinciale Staten, is: de Heer

Mr. W. J. C. VAN HASSELT.

Namens de Vereeniging,
Het Bestuur:
L. J. ALBERDINGK THIJM,
Sekretaris.

AMSTERDAM, 22 Mei.

JOANNES VAN HOOIJDONK, door de genade Gods en van den Heiligen Apostolischen Stoel, Bisschop van Breda,

AAN DE ONDERHOORIGE GELOOVIGEN VAN ONS BISDOM,

Zaligheid en vrede in den Heere!

Hoewel wij niet gewoon zijn, ter gelegenheid der Kruisdagen, Onze stem tot U te rigten, zijn echter de omstandigheden, waarin allen verkeeren, van dien aard, dat wij thans niet kunnen nalaten U, uit den aandrang onzer Herderlijke bezorgdheid, toe te spreken en te vermanen, van die dagen in den Geest der Kerk door te brengen en te heiligen. In die dagen, Gij weet het B. G. treedt de H. Kerk, door openbare gebeden, vaste en andere oefeningen van godsvrucht en boetvaardigheid, tot den troon van Gods barmhartigheid, om de gramschap Zijner regtvaardigheid, welke door de zonde is uitgedaagd, te bevredigen; om den geesel van oorlog, besmettelijke ziekte en hongersnood af te weeren, en vooral, om Hem te bidden, vurig te bidden, dat Hij Zijnen zegen uitstorte over den oogst en de vruchten der aarde, en dezelve van ongelukken beware. — Ziet daar, waarom de Kruisdagen ingesteld zijn. Overweegt dit wel, B. G. en leert daaruit, hoe iedereen — niemand uitgezonderd — verpligt is mede te werken en zijn best te doen, om van den Barmhartigen God te verkrijgen, wat de H. Kerk verlangt, en voor het welzijn van armen en rijken noodig is. En hoeveel wordt die verpligting nog niet verhoogd door de rampvolle tijden, die wij beleven?... Terwijl wij zien, dat de duurte van de eerste levensbehoeften, die reeds zoo hoog is gestegen, nog dagelijks toeneemt en met gebrek bedreigt — dat hagel, storm en onweersbuijen zich gedurig vernieuwen, en den te velde staanden oogst beschadigen of vernielen — dat de aardappelen, dit zoo noodzakelijke en onmisbare voedsel, na weelderigen wasdom, jaar op jaar, bederven — dat alzoo de armoede meer en meer elk jaar ingrijpt en bijna de gansche arbeidende klasse van ons vaderland met honger kwelt, den eerlijken ambachtsman met gebrek bezoekt, en zelfs den middelmatigen burgerstand ondermijnt en ten verval voert — dat eindelijk de toekomst, door de oorlogsgeruchten, die met grond worden verspreid, heel Europa bedreigt en zich donker voordoet — wàt, zeg ik, is, bij het zien van dat alles, noodzakelijker, dan dat wij God, den gever van alle goed, eenparig te voet vallen, en door gebed en boetvaardigheid de verdiende straffen afweeren?

Laat ons dan, B. G. deze dagen, bidden, eenpariglijk, hartelijk en volhardend bidden; — het ootmoedig en vertrouwend gebed, is een eerste middel om Gods gramschap te bevredigen en Zijnen zegen te bekomen. Hij toch heeft het zelf gezegd: *vraagt en gij zult verkrijgen* (1)! en niet een gedeelte, maar *alles* verkrijgen; want: *alles wat gij in het gebed met geloof zult vragen, zult gij ontvangen* (2), zegt de eeuwige waarheid, Christus Jezus-zelf. O! hoe vol is niet de H. Schrift van getuigenissen, die de kracht van het volhardend gebed bewijzen! Salomon, bij het wijden van den tempel te Jerusalem, bad den Heer o. a. »dat Hij Zijn volk zoude »verhooren, zoo dikwijls hetzelve, in droogte... hongers»nood, pest, bederf der veldgewassen, oorlog en alle »verdere rampen... met bekentenis zijner schuld, aldáár »zou komen bidden." (3) En de Heer, hem verschijnende, antwoordde hem: »Ik heb u verzoek verhoord... wan»neer ik den Hemel zal hebben gesloten, en er geen »regen zal vallen, en ik aan het ongedierte zal hebben »bevolen om de aarde te verwoesten, en ik de pest over »mijn volk zal hebben afgezonden: indien mijn volk »dan mij hier zal hebben aangeroepen... en boete zal »hebben gedaan van zijne verkeerde wegen, zal ik het, »van uit den Hemel, verhooren en de rampen wegnemen »van de aarde." (4) Kan er iets meer uitdrukkelijk gezegd worden om ons, vooral in de tegenwoordige tijdsomstandigheden, aan te sporen tot bidden, om onze hoop op verhoord te worden aan te vuren? Want, deed God zulke heerlijke beloften aan die kwamen in den tempel der oude wet, welke maar een afbeeldsel was van onze kerken, wat kunnen wij niet verwachten, wanneer wij onze smeekingen neerleggen vóór onze altaren, waar God niet in schaduwe, zoo als in den tempel van Jerusalem, maar in eigen zelfstandigheid tegenwoordig is! —

Nog eens, B. G. laat ons eenparig bidden! — Brave zielen! die in de liefde van uw' God zijt, bidt, bidt toch vurig. En gij, beklagenswaardigen! die ongelukkig in zonde hervielt, zoudt ook gij niet opkomen, om, in deze dagen, met uwe medegeloovigen te bidden? Zoudt gij onverschillig blijven? Komt, verlaat de zonden, en valt ook met ons voor Gods troon in boetvaardigheid, neder; bidt, met berouw en droefheid in het hart, en met het vast besluit van u te beteren en te doen wat God gebiedt, en wat de H. Kerk, uwe Moeder, voorschrijft; bidt aldus, en ook uw gebed zal niet zonder vrucht zijn.

Zóó is het, B. G. indien gij werkelijk betere tijden wilt te gemoet gaan, moet gij ook datgene wegnemen, waardoor God als 't ware verpligt wordt, uw gebed niet te verhooren, ik wil zeggen het kwaad, het bederf der zeden, de zonde. En hier verhef ik, met nadruk, mijne stem tegen de meer en meer ingrijpende ontheiliging van den dag des Heeren, van de Zon- en Feestdagen. Immers, wie ziet het niet met eigen oogen, dat die dagen, hoofdzakelijk aan de dienst des Heeren toegewijd, meer en meer worden doorgebragt in losbandigheden, den Christen onwaardig? — dat men, dan bijzonder, zich aan allerlei verkeerde zaken, aan overdaad en andere zonden overgeeft? — dat men, op Zon- en Feestdagen, ondanks al den ijver der Eerw. Herders en Zielbestuurders, meer en meer verflaauwt in het veelvuldig bijwonen der Goddelijke diensten, dat, des namiddags, het Lof, de H. Rozenkrans en Kruiswegoefening zoo weinig worden bezocht, en vooral dat de Catechismus wordt verwaarloosd, zelfs door die jongelingen en dochters, die tot het getrouw bijwonen der Christelijke Leere nog zoo allerstrengst verpligt zijn? — en helaas! bij deze verslapping in al het goede, ziet men integendeel de drift naar spel, de zucht en neiging tot vermaken toenemen. O, daarin zeker moet gij eene groote oorzaak aller onheilen zoeken. God-zelf bedreigt het in de H. Schriftuur: *»omdat mijn Huis* (de Kerken mogen wij *»zeggen) verlaten wordt, daarom heb ik aan den Hemel »verboden om den daauw der vruchtbaarheid af te zen»den, en aan de aarde om vruchten te dragen. En ik »heb de onvruchtbaarheid afgeroepen op de granen, en »op alles wat de aarde voortbrengt en op allen handen»arbeid.*" (5) M. B. laten wij die woorden wel ter harte nemen, en zorgen wij, allen gezamenlijk en elk voor zich, de misbruiken van den Zon- en Feestdag weg te nemen, en dezelve zóó te vieren, dat zij voortaan in waarheid, ook opzigtens ons, dagen des Heeren, dagen van ijver en godsdienstigheid zijn.

Maar met meer nadruk nog, moet ik u waarschuwen tegen die andere oorzaak van openbare rampen, welke is: die algemeene ligtzinnigheid, onzedelijkheid en vergedreven passie tot zingenot en oneerbare genoegen, waaraan zich, in onze dagen, niet alleen de jeugd en jongelingschap, maar ook de gevorderde leeftijd, ja de grijsheid-zelve overgeeft, en die de zonde schrikbarend vermenigvuldigt. *»Gij hebt de aarde bezoedeld door uwe onkuischheden en door uwe ondeugden, en dáárom is alle vruchtbaarheid weggenomen."* (6) Zóó spreekt wederom God-zelf, en dus hebben wij niet langer te zoeken naar de oorzaak van de rampen in den oogst. Het is de gruwel der verwoesting, de zonde van onzuiverheid — het zijn die vuile taal en liedjes, waarvan velden en wegen weergalmen — die werken van ontucht, die de akkers bezoedelen — het zijn die gruwelijke losbandigheden en vrijheden, welke de jeugd van verschillend geslacht zich onderling misdadig veroorlooft — het zijn die doemwaardige verkeeringen, die zoo vaak onschuldige harten in modderpoelen van zonde veranderen — het zijn die stootende gemeenzaamheden van nabestaanden, waartegen Wij den ijver der Herders en Biechtvaders niet zelden hebben opgewekt, gelijk Wij bij deze andermaal en allerplegtigst doen, terwijl hier gemeenlijk de eene boosheid tot de andere voert, en men zelfs somtijds, zonder voor de Kerk, zonder voor God getrouwd te zijn, in verdoeming te zamen gaat leven — het zijn, in één woord, die schandalen van allerlei aard, die alom vermenigvuldigd, den vloek Gods doen neerkomen op de akkers, en de verrotting en het bederf doen rusten op de gewassen.

Overweegt die waarheid wel, B. G., en, in Gods naam, beteugelt uwe driften, schroomt en vlugt die rampzalige zonde van oneerbaarheid, schuwt en vlugt ook de gelegenheden en naaste occasiën tot die zonde! Dit woord zeg ik tot u allen; — dit woord druk ik u bijzonder op het hart, o jongelingen en jonge dochters, die de hoop, de kroon, de luister moet zijn van het Christendom en van de H. Kerk. Hebt toch eerbied voor uw ligchaam, dat de tempel is van den H. Geest, bemint de deugd der Engelen, de schoone deugd van zuiverheid, en spaart moeite noch opoffering om dezelve te doen bloeijen in uw hart. Ten dien einde — ik herhaal het en ik kan het u niet sterk genoeg op het gemoed drukken — vlugt, o vlugt de gevaren, vlugt de verleiding. Breekt af, zoo gij ze hebt, en vermijdt voortaan die verdachte of slechte verkeering en dien te vrijen omgang met ongelijke personen! Begeeft u niet op die zoogenaamde wandelingen, — naar die koopdagen en bijeenkomsten, — tot die avond- en nachtpartijen — welke door de verblinde wereld zóó worden gezocht, maar waar, helaas! al wat eerbaar en zedig is, soms met voeten getreden wordt. — En dan gehoorzaamt, volgens God, altijd in alles, maar vooral gehoorzaamt in dit gewigtig punt van omgang en verkeering, uwe Ouders, die voor u moeten zorgen, als zullende ééns uwe zielen uit hunne handen worden terug geëischt; — gehoorzaamt uwe Eerbiedwaardige herders, die God over U gesteld heeft, om U ten Hemel te geleiden — Gehoorzaamt uwe Biechtvaders, door wier mond God-zelf U toespreekt en U onderrigt.

En gij, Vaders en Moeders! werkt, in dit gewigtige punt, met Ons, met uwe Herders en Zielbestuurders krachtdadig mede! Behalve de dure verpligting, die gij daartoe hebt, moet uw eigen welzijn, uwe rust en uw genoegen U daartoe aansporen! Want zeker, uw geluk is het naauwst met dat uwer Kinderen verbonden, en Zij zullen niet opregt gelukkig zijn, zoo deugd en onschuld hunne bloeijende levensjaren niet sieren. Gaat hen dan voor — vermaant en berispt hen ten goede, en tracht door uw woord, maar vooral ook door uw eigen voorbeeld, de eerbaarheid en zedigheid onder uwe kinderen en huisgenooten te bevorderen en aantekweeken.—

Eindelijk gij, Armen en Noodlijdenden van Ons Bisdom, gij, wier lot en leed Ons hart bijzonder aandoet; O, gij moet zorgen, dat de armoede U toch niet tot zonde leidt! — Zorgen, dat er onder U geen' zijn, die door ongebondenheid nog meer den straffenden arm van God uitdagen — gij moet, terwijl geheel Ons Bisdom zich voor God gaat neerwerpen, om verzachting in uw lot en betere tijden af te smeeken — gij moet, zeg ik, zorgen, dat gij, door uwe handelingen, daaraan geen beletsel stelt, O! Laat dan het kwaad — houdt God braaf voor oogen en bidt goed in deze dagen. — Zoo gij in waardige gesteltenis bidt, dan is, vooral, uw gebed bij God veelvermogend. Bidt dan vurig, dat Hij den oogst en de gewassen wille zegenen voor U, en ook ter gunste der meergegoeden: opdat zij, op den duur, in staat gesteld mogen zijn, om U, in uwen nood, te helpen en te ondersteunen. — Bidt allen, B. G. bidt volhardend! dan

(1) Jois XVI — 24. ( ) Matth. XXI — 22.

(3) Reg. III — 7 - 12 Etsq. (4) Par. II — 7 - 12 Etsq.
(5) Aggæi. I — 9. (6) Jerem. III — 3.

mogen Wij vertrouwen dat Ons algemeen gebed de straffen Gods van ons zal afkeeren, en vrede en zegen, over alle standen der Maatschappij, zal doen nederdalen.

Ten dien einde bevelen wij als volgt:

1°. Op Maandag, Dingsdag en Woensdag dezer week (de *drie Kruisdagen*) zullen in de gemeente, waar meer dan één Geestelijke zijn, de diensten geregeld wezen gelijk op de Zondagen, met dit onderscheid, dat de eerste, (en waar slechts één Geestelijke is de eenige) een gezongen Dienst zal zijn, en zal bij elke Dienst de Litanie van alle Heiligen worden gevoegd.

2°. In alle Godsdienstige Gestichten en Religieuze Gemeenten van Ons Bisdom zullen die dagen, voor zoover de gewone bezigheden veroorloven, bijzondere gebeden gestort worden voor de vruchten der aarde — en —

3°. Raden Wij ten dringendste aan en verzoeken Wij hartelijk dat op de Kruis-dagen, des avonds na den arbeid, in alle huisgezinnen, eenparig, tot hetzelfde einde, gebeden worden gedaan, waartoe Wij vooral het Rozenhoedje met de Litanie der H. Maagd aanbevelen.

Gegeven te HOEVEN, *den* 9 *Mei* 1854.

†JOANNES,
Bisschop van Breda.

Op bevel van Zijne Doorl. Hoogwaardigheid
J. STOOP,
Secretaris.

De Tweede Kamer heeft, in de zitting van Zaturdag, een heel eind wegs afgelegd, al is het dat de zitting kort van duur was. Men is van art. 27 der armenwet gekomen tot art. 59.

Bij art. 27, tot domicilie van onderstand de *geboorteplaats* aanwijzende, zijn drie amendementen voorgesteld.

Onze lezers kennen dat van den heer van Goltstein, hetwelk de werkelijk gevestigde verblijfsplaats tot domicilie van onderstand aanduidt.

De heer de Man had in de vorige zitting een amendement geïmprovizeerd, toen hij den minister van Binnenlandsche Zaken hoorde verklaren, dat hij zich zou hebben laten vinden om de *woonplaats* tot *domicilie van onderstand* te nemen, indien de meerderheid daartoe in de sektiën van haar verlangen had doen blijken.

De heer de Man greep in de vlugt den bal, dien de minister in de Kamer opwierp, en stelde voor, de *vierjarige woonplaats* tot domicilie van onderstand te bepalen. Dan het geïmprovizeerd amendement had eene betere redaktie noodig, die in de zitting van Zaturdag door den voorsteller aldus werd voorgesteld:

»Het domicilie van onderstand van een arme is de burgerlijke gemeente, waarin hij, tijdens het ontstaan der behoefte en sedert zijne meerderjarig-wording, het laatst vier achtereenvolgende jaren zijne woonplaats had, zonder genot van onderstand uit fondsen tot ondersteuning van armen bestemd, of, indien deze niet is te vinden, de gemeente waartoe, bij dat ontstaan, de plaats behoort waar hij is geboren.

»Bij de toepassing van dit artikel komen niet in aanmerking de verstrekkingen in art. 48 vermeld, noch onderstand, blijkbaar verstrekt met het doel, om de onbedoelde inwoning gedurende vier jaren voor te komen."

De spreker verdedigt het amendement niet verder. Hij meent dat de zaak is uitgeput.

De heer van Heiden Reinestein is bezorgd dat het amendement te ver gaat, dat de Raad van State zou moeten worden gehoord, dewijl het amendement strekt om de heele wet om te keeren.

De heer Meeussen tracht hem gerust te stellen, maar bemerkt vooral dat de redeneering van den vorigen spreker strekt om het regt der Kamer te verkorten. Hij toont wijders aan dat het amendement in de wet past, en alzoo niet zijn kan eene omkeering van de wet, waarin het zijne plaats vindt. Intusschen, hij acht eene vierjarige inwoning te kort; hij stelt dus voor als sub-amendement, om de bepaling van *vierjarige* inwoning in eene *zesjarige* te veranderen.

De heer Bieruma Oosting is zoo zeer tegen het amendement van den heer Goltstein, dat hij liever dan dit amendement, den tegenwoordigen ongelukkigen toestand wil behouden.

De heer Thorbecke 1°. merkt op de inkonsequentie van den vorigen spreker, die nu naar art. 195 der Grondwet verwijst, terwijl men zich telkens, met verwaarlozing van dat artikel, beroept op het politieregt; 2°. dat het domicilie van onderstand in *deze* wet, veel minder van belang is, dan in het vorige ontwerp, dewijl thans de burgerlijke onderstand eene uitzondering wordt; 3°. ontkent hij dat het amendement van den heer de Man in deze wet past. Wij gelooven dat de uitdrukking te sterk is; maar gaarne geven wij 't den heer Thorbecke toe, dat het amendement van den heer van Goltstein veel beter in het stelsel plaats neemt.

De min. van Binnenl. Zaken verdedigt nogmaals zijne redaktie van art. 27 en noemt de bezwaren op van het amendement van den heer de Man, dat hij onvolledig acht, omdat, zoo het aangenomen wordt, andere wijzigingen in volgende bepalingen noodig zijn. De heer de Man verzekert, dat hij die zal voordragen, als zijn amendement mogt worden aangenomen.

Daarna gaat de Kamer over tot stemming. Zij verwerpt alle amendementen.

1°. Dat van den heer van Goltstein met 50 tegen 13 stemmen.

2°. Dat van den heer Meeussen met 32 tegen 31 st.

3°. Dat van den heer de Man met 48 tegen 15 st.

Vervolgens wordt art. 27 onveranderd aangenomen met 41 tegen 22 stemmen.

Art. 28 wordt, na eene opmerking van den heer van Nispen goedgekeurd.

Voor art. 29 heeft de heer Westerhoff een nieuw artikel van den volgenden inhoud voorgesteld:

»Kinderen geboren uit ouders, die, hetzij op het oogenblik der geboorte van het kind, hetzij in den loop der vijftien maanden laatst voorafgegaan aan het in werking treden dezer wet, onderstand van eenig burgerlijk of algemeen of wel van eenig kerkelijk of gemengd armbestuur genoten, hetwelk in eene andere gemeente dan waarin de ouders tijdens de geboorte van die kinderen hunne woonplaats hadden, gevestigd was, worden geacht geboren te zijn in die gemeente, binnen welke dat armbestuur, dat die onderstand verleende, zijnen zetel had.

»Deze bepaling zal echter niet van toepassing zijn op kinderen geboren uit ouders die, tijdens de geboorte, onderstand genoten van een armbestuur, behoorende tot eene kerkelijke gemeente, waarvan het gebied zich buiten de grenzen der burgerlijke gemeente, binnen welke de kerk gevestigd was, uitstrekte. Het onderstands-domicilie van zoodanige kinderen wordt geacht te zijn in die gemeente, alwaar de onderstand genietende ouders tijdens hunne geboorte woonplaats hadden."

Het artikel wordt uitvoerig toegelicht door den voorsteller en bestreden door den heer van Nispen en den minister. Instemming gebragt wordt het verworpen met 41 stemmen tegen 20.

Daarna wordt art. 29 aangenomen.

Bij art. 30 wordt, voor vreemdelingen een achtjarig verblijf door den heer Zijlker voorgesteld, in plaats van het *vierjarig* door het gouvernement aangenomen. De heer van Heiden Reinestein deelt het verschil en stelt *zesjarige* inwoning, waarmeê allen vrede hebben. Alle volgende art. tot artt. 40 lijden geen bezwaar.

Art. 41 erlangt eene kleine wijziging en wordt goedgestemd met artt. 42—58.

Alsnu nu is aan de orde het subsidie-stelsel, waarover heden morgen ten 11 ure de beraadslagingen zijn aangevangen.

Wat is den Pædagogen eene behoefte, »willen zij op hunnen weg niet bezwijken?" Deze vraag wordt incidenteel beantwoord in het laatste Nommer van den *Wekker*: zijn antwoord is te merkwaardig om niet openlijk vermeld te worden. Hij schrijft aldus:

»Wij willen hier niet onderzoeken, of de leer der erfzonde, *zoo als die gedreven wordt*, Evangelisch is; maar dit weten we, DAT ALLE PAEDAGOGEN HALVE PELAGIANEN MOETEN ZIJN, willen zij op hunnen weg niet bezwijken."

Zoo weten de pædagogen derhalve thans, dank hebbe de *Wekker*, die trouwe volgeling van prof. Hofstede de Groot en lofredenaar der gemengde school, van welk huismiddeltje zij zich bij voorkeur te bedienen hebben ter schraging van hunne krachten, opdat zij op hunnen weg niet bezwijken. Zij moeten zich sterken met eene goede dozis semi-pelagianismus, en niets zal hen dan langer kunnen schaden! — Hoe lief van dien *Wekker*, niet waar, dat hij zoo kort en duidelijk den pædagogen het *specificum* aanwijst, dat »hen tegen het bezwijken op hunnen weg" verzekert! Blijkt dan ook het middel proefhoudend te zijn, dan mag wel den *Wekker*, te Groningen, een gedenkteeken gesticht worden, met de spreuk tot opschrift in gonden letters gedreven: »Alle pædagogen moeten halve pelagianen zijn!" en niemand, die deze hulde niet welverdiend zal heeten.

Dit is intusschen van lateren zorg. Eerst immers moet het aanbevolen middel blijken proefhoudend te zijn, en voor alles dienen de pædagogen toch wel te vernemen, waarin de tooverkracht van dat middel eigenlijk bestaat. 't Is waar, in Nederland, bepaaldelijk in zijne protestantsche kringen, komt het woord pelagianismus nog al eens te pas: welke pædagoog echter weet zoo juist wat het te beduiden heeft? Dat de *Wekker* er hen onkundig van liet! Nu moeten wij het hen leeren.

Het semi-pelagianismus dan was de leer door Cassianus, in de Ve eeuw, verkondigd, ten doel hebbende de verzoening van de pelagianen met de Kerk betreffende het leerstuk der genade en der erfzonde. De pelagianen leerden, in strijd met de Kerk, dat de mensch, alleen door de kracht van zijnen wil, zich van zonde kan onthouden, terwijl zij daarbij de noodzakelijkheid der genade en der erfzonde ontkenden. De leer van Pelagius, zoowel als die van Cassianus, werd door de Kerk veroordeeld.

Beginnen de pædagogen nu te vatten, welk het heilmiddel is, dat hun wordt aanbevolen »om niet te bezwijken op hunnen weg?" Zij moeten de verzoeningstheorie van Cassianus omhelzen en, noch het leerstuk van de noodzakelijkheid der genade en van de erfzonde, noch de leer van den vrijen wil van Pelagius aannemende, het midden houden tusschen beiden! Doen zij dat, dan zijn zij vrienden met de Groningers en vrienden met de Groeningers, en »bezwijken niet op hunnen weg." — Maar worden wij zóó doende geen huichelaars, mag een regtschapen pædagoog, in antwoord op dezen raad, den *Wekker* vragend te gemoet moet voeren? De vraag is nog al van ernstigen aard en niet ongepast. Tot dat de *Wekker* haar bevredigend zal opgelost hebben, veroorloven wij ons den pædagogen in bedenking te geven, of het wel voorzigtig zou wezen zijn raad zoo maar blindelings op te volgen.

Men leest in den *Univers*:

»Onze korrespondent te Turijn vestigen de aandacht op de gevangenissen dezer hoofdstad en die der provinciën welke geheel vol zijn, en tevens op de vergrijpen van allerlei aard, die zich dagelijks op eene schrikbarende wijze in de Sardinische staten vermenigvuldigen. De teugelloosheid der pers, de protestantsche propaganda, de oorlog door het gouvernement aan de geestelijkheid verklaard, verklaren dezen toenemenden voortgang van de ondeugd en de misdaad. Het Sardinische ministerie is echter nog niet van oordeel dat er schuldigen genoeg zijn, het heeft ook behoeften aan ingebeelden, en uit dien hoofde heeft zij de Kamer der afgevaardigden laten stemmen over een wetsontwerp, 't welk onderscheidene wijzigingen brengt in het Code-penal, en naar de bepalingen van welk ontwerp ieder priester, die het waagt eenig geschrift uit te geven van den Paus of de Bisschoppen, door het gouvernement als lakenswaardig geoordeeld, zal gestraft worden met een gevangenzetting van een tot drie jaren, en eene boete van eenige duizende franken. Dit ontwerp evenwel heeft in den boezem van den Senaat een levendigen tegenstand gevonden; de meerderheid der kommissie, belast met het onderzoek, verklaart er zich tegen, en het is te verwachten dat het voor goed zal uitgesteld worden."

In een onzer meest gelezen bladen leest men van dat zelfde berigt de volgende vertaling:

»Volgens berigten uit Turijn, zijn de gevangenissen van die stad en van de provincien letterlijk opgevuld, terwijl de verschillende vergrijpen tegen de wetten met elken dag op eene ongeloofelijke wijze toenemen. Tot deze enorme vermeerdering van de bevolking der kerkers dragen de Roomsche geestelijken het meest bij, en indien zij op dezelfde wijs voortgaan, zullen er weldra geene gevangenhokken genoeg zijn, daar de kamer van afgevaardigden thans eenige nieuwe wijzigingen in het Code-Penal heeft goedgekeurd, krachtens welke geen priester eenig geschrift, van welken aard ook, van den Paus of de Bisschoppen zal mogen openbaar maken, zoo hij zich niet wil blootstellen aan eene gevangenisstraf van een of drie jaren en eenige duizende francs boete. De eenige hoop van de geestelijkheid is dan ook gevestigd op den senaat, aan wiens overweging dit ontwerp van wet nog is onderworpen en van welk ligchaam verscheiden leden er tegen gestemd zijn."

Z. M. heeft aan W. J. G. Baurichter, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid der prov. kommissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt van Overijssel; insgelijks aan A. Alma, op zijn verzoek, uit de betrekking van plaatsvervanger van den kantonregter te Bergum.

Z. M. heeft met 1 Junij aanst. volgens ouderdom in rang bij het korps mariniers bevorderd: tot kapt. der 1e kl. den kapt. der 2e kl. H. C. R. Baron Quarles de Quarles; tot kapt. der 2e kl. den 1en luit. P. Prins, en tot 1en luit. den 2en luit. G. J. Steyn Parvé, en aan den 2en luit. opper-vuurwerker bij de marine H. la Fors, verleend den rang van 1en luit. bij het korps mariniers; — wijders den kapt. ter zee L. Ligtvoet, behoorende tot het zeewezen in Nederl.-Indië, laatstelijk direkteur van het marine-etablissement te Soerabaya, thans met verlof hier te lande, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. dienst, onder toekenning van pensioen.

De kommissie uit het provinciaal-geregtshof in Noord-Holland, belast met het afnemen der examina aan aspiranten, tot het notarisambt, heeft op 6, 13 en 20 Mei 1854 geëxamineerd en goedgekeurd de volgende aspiranten: J. Ermerins, A. Vorstius, Mr. B. D. Weijland, Mr. Th. A. Klinkhamer, D. J. Leepel en A. A. F. Schouten, allen van Amsterdam; J. T. Pool van Grootebroek en T. H. Abbing en Th. H. F. M. van Veersen, van Hoorn.

Bij den Minister van Financiën is ontvangen een bankbiljet van *f* 25, door een onbekende, onder het postmerk Noordwijk, als teruggave ten behoeve van 't Rijks schatkist ingezonden.

'S GRAVENHAGE, 21 Mei. Naar men verneemt zal Z. M. de Koning zich aanstaanden Dingsdag morgen naar het Loo begeven en H. M. de Koningin Donderdag daar-

aanvolgende. Gedurende dezen zomer zullen vele aanzienlijken zich aldaar voor korteren en langeren tijd ophouden, en zullen er verscheidene feesten aldaar plaats hebben.

— Men verneemt dat H. M. de Koningin-moeder zich den 1 Junij naar Soestdijk zal begeven en aldaar twee maanden verblijven, waarna H. D. naar deze rezidentie zal terugkeeren.

— In Augustus wordt H. K. H de Groot-hertogin van Saxen-Weimar-Eisenach alhier verwacht, om de baden te gebruiken.

Men leest in de tweede editie van het *Handelsblad*:

KARLSRUHE, Zondag 21 Mei (des avonds). Van regeringswege is bevolen crimineele vervolgingen in te stellen tegen den aartsbisschop van Freiburg, ter zake van misbruik van gezag en van handelingen, strijdig met de orde en openbare rust, en wel ten gevolge van eene ordonnantie betreffende het beheer der kerkelijke goederen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Mei. De *Moniteur* behelst een rapport van den admiraal Hamelin, waarin gezegd wordt, dat de vereenigde vloten, voor Sebastopol kruisen, ten einde het Russische eskader, bestaande uit 12 linieschepen, 3 fregatten en een aantal stoombooten uit te lokken de haven te verlaten. Het blijft evenwel onbewegelijk.

Eene divisie onder bevel van sir Edmund Lyons, zamengesteld uit 1 linieschip en 5 stoombooten van de Engelsche en 1 linieschip en 2 fregatten van de Fransche vloot is uitgezonden om de Russische etablissementen, op de kusten van de Krim en Circassie te vernielen en de kommunikatien met Schamyl te openen.

Zeventien schepen der geallieerde vloten zijn in het gezigt van Sebastopol gebleven om het Russische eskader in ontzag te houden.

Verscheidene Russische vaartuigen waren door de kruisers der vereenigde vloot prijs gemaakt.

— Volgens geruchten zoude het bombardement van Odessa op nieuw begonnen zijn en met kracht voortgezet worden.

— De officieren van het Fransche regement, dat in de Pireus geland is, zijn te Athene aangekomen.

— Het jongste Nommer van het *Journal de Constantinople* spreekt van geen enkel oorlogsfeit en is alleen opgevuld met de beschrijving der festiviteiten ter gelegenheid van de aankomst der verdedigers van Turkije uit het Westen.

— Naar men verzekert is Silistria nog niet ingenomen schoon er dagelijks woedende gevechten plaats hebben. Het bombardement gaat steeds voort. Men ziet met belangstelling den uitslag dezer worsteling te gemoet. In 1829 heeft Silistria een bombardement van 44 dagen verduurd, en daar het thans veel sterker is dan toen, en de bevelhebber volstrekt niet geneigd is tot overgave verwacht men dat de Russen hier hun hoofd zullen stooten.

— Omtrent het bombarderen der buitenwerken van Sebastopol, zijn geene bijzonderheden bekend, dan alleen dat een dier buitenwerken door de Russen zou zijn ontruimd.

— Men wil voorts dat een gedeelte van het geallieerde leger versterkt door Turksche en Circassische krijgsmagt zou opgebroken zijn, om Sebastopol van de landzijde aan te vallen.

— De *Moniteur* behelst de bereids per telegraaf besproken nota, waarin bepaaldelijk wordt gezegd, dat de Grieksche zeeroovers, die de schepen van alle natiën aantasten, daartoe schriftelijk door de Grieksche regering gemagtigd zijn. Het is tevens uitgemaakt, dat Koning Otto subsidie van den Keizer van Rusland ontvangt.

— Men schrijft aan den *Moniteur* uit Turijn:

»Zestig Italiaansche uitgewekenen hebben zich te Tarzana ontscheept, den weg nemende naar Toskane. Zij waren gewapend en noemden zich de voorhoede van eene groote bende. Van Genua is een oorlogsstoomboot vertrokken, troepen overbrengende naar Tarzana, om zich van deze personen meester te maken. Men verzekert, dat de geheime Russische kuiperij niet vreemd is aan deze demonstratie, en dat Rusland, 't welk den Griekschen opstand aanblaast, ook zeer bereidvaardig is om der Italiaansche demagogie de behulpzame hand te bieden. Berigten uit Turijn houden thans in, dat de Sardinische regering zich reeds van een twaalftal dezer uitgewekenen heeft meester gemaakt.

ENGELAND.

LONDEN, 21 Mei. Er zijn verschillende en elkander tegenspreekende geruchten in omloop omtrent het stranden van het Engelsche fregat *Tiger*, ter hoogte van Odessa. Men bleef zich met de gebeurtenis onledig, en toen in het Parlement is het ministerie dienaangaande geïnterpelleerd. Het antwoord door den minister gegeven heeft evenwel de zaak geen beter licht bijgezet.

De hertog van New Castle heeft in het Huis der Lords verklaard dat hij niets meer van de zaak wist, dan hetgeen vermeld stond in eene depêche aan een der Londensche handelhuizen gerigt. In die depêche wordt echter gesproken van een schroefstoomboot, en de *Tiger* is een raderstoomboot; zoodat de hertog geneigd was aan te nemen, dat het feit een Russisch verzinsel was.

— De *Times*, de *Morning Chronicle* enz., deelen niet in deze meening der ministers, en beweren dat zoo het de *Tiger* niet is, het toch wel een Engelsch fregat zal zijn dat ter hoogte van Odessa is gezonken.

Een depêche uit Weenen verzekert echter dat het inderdaad de *Tiger* is, en voegt er bij dat de geheele equipaadje na zich heldhaftig verdedigd te hebben, door de Russen is gevangen genomen, welke daarna den bodem in brand hebben gestoken. Twee andere stoomfregatten moeten daarop naar Odessa zijn gestevend en een bombardement geopend hebben tegen de batterijen.

— De vereenigde Noorweegsch-Zweedsche vloot, bestaande uit 2 linieschepen, 4 fregatten, 1 korvet, 2 stoomkorvetten en 1 kotterbrik, is eergisteren bij Elfsnabben aangekomen. De koning heeft heden de vloot bezocht en was getuige van de groote geestdrift der manschappen tegen Rusland. Een aanzienlijk getal nieuwe kanonneerbooten wordt op onze werven uitgerust. De Engelsche vloot bevindt zich bij Hango, niet ver van Helsingfors.

— De Fransche vloot, sterk 8 linieschepen, 4 fregatten en 4 stoombooten is, te Bulk voor anker gekomen, alwaar zij tot Maandag zal blijven.

— Uit Stockholm wordt gemeld: De Britsche vloot heeft na een bombardement van acht uren, Castel Gustafsoern, ten zuiden van Hangö gelegen, aan den ingang der Finsche golf, geheel en al verwoest. 1500 Russen zijn gevangen genomen.

— De katholieke manifestatie te Dublin heeft in Engeland de gelukkigste uitwerking gehad. Uit het verslag der zitting van het Parlement van den 18 dezer vernemt men, dat de heer Chambers zijn voorstel heeft laten varen. Lord John Russell, heeft den heer Chambers bedankende opgemerkt, dat dit onderzoek der kloosters niet noodzakelijk was, dat het, zonder eenig nut voor het land aan te brengen godsdienstige twisten veroorzaakt en eene hevige verbittering tusschen Katholieken en Protestanten zou verwekt hebben, wijl een der leden verzocht had, dat het voorstel niet opgegeven zou worden zonder eene stemming der Kamer; zulks is geschied en van de 101 stemmen, verklaarden honderd dat men de quæstie moest houden opgegeven.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 20 Mei. Volgens officieele berigten heeft Rusland in de laatste dagen geene troepenbeweging gemaakt naar de Noordelijke en Oostelijke grenzen van Oostenrijk.

— Na mededeeling van het keizerlijk schrijven, leest men in de *Wiener Ztg.*:

»De Oostersche verwikkelingen hebben onafgebroken de aandacht van de keizerlijke regering bezig gehouden. De regering koestert het geruststellende bewustzijn van geenen in hare stelling mogelijken stap te hebben nagelaten, om eene beslechting tot stand te brengen, die in overeenstemming ware, zoowel met de door verdragen gewaarborgde gebiedsverdeeling van Europa, als met de regten en belangen der in dit vraagstuk betrokken mogendheden. Tot haar diep leedwezen is het aan hare veelvuldige tot behoud des algemeenen vredes aangewende pogingen niet gelukt, de uitbarsting van den oorlog tusschen Rusland en de Verhevene Porte te verhoeden. Deze betreurenswaardige strijd is in weerwil van alle bemiddeling, met hevigheid uitgebroken; hij is door de deelneming der Westersche mogendheden in gevaarlijkheid en uitbreiding toegenomen, en de nadeelige invloed daarvan op de algemeene gesteldheid van Europa, en inzonderheid op de gewigtigste belangen van den keizerstaat, doet zich in ruime mate gevoelen.

»Zoo lang de strijd zich tot de operatiën aan den Donau scheen te bepalen, achtte Zijne Majesteit de Keizer, in het bewustzijn van zijne herhaaldelijk aan den dag gelegde vredelievende gezindheid, het niet noodzakelijk, uit dezen hoofde grootere militaire maatregelen te nemen. Alleen werd het bijeentrekken van een legerkorps aan den Beneden-Donau, als het naast bij het oorlogstooneel gelegen oord, bevolen, om tegen mogelijke gebeurtelijkheden, welke aldaar de grenzen des Rijks zouden kunnen bedreigen, gewapend te zijn. Nu laatstelijk schijnt echter eene hoogere mate van voorzorg voor de veiligheid en waardigheid van het keizerrijk geboden te worden. Het bijeentrekken van talrijke troepen aan de oostelijke en noordelijke grenzen des rijks, maken thans ook in die gedeelten der monarchie maatregelen noodzakelijk, geschikt om aan de tot hiertoe door Oostenrijk bewaarde houding op den duur het noodige gewigt te verzekeren, om aan deszelfs verdere pogingen ten behoeve des vredes den behoorlijken nadruk te verschaffen, en om, aan den anderen kant, tegenover alle niet vooruit te berekenen gebeurlijkheden, een voldoenden waarborg op te leveren voor zijne eigene veiligheid en zelfstandigheid, en voor eene aan zijnen rang in Europa en aan zijne belangen beantwoordende ontknooping van de bestaande verwikkelingen.

»Tot dat einde heeft Zijne Majesteit het bijeentrekken van legerafdeelingen in de zuid- en noord-oostelijke Staten des Rijks bevolen, en ten einde dezen maatregel in de door de omstandigheden geboden uitgestrektheid uit te voeren, gelijktijdig gelast dat de voor het aanstaande voorjaar voorgeschreven ligting van 95000 man rekruten voor het geheele rijk, thans reeds zal plaats hebben.

»Door dezen maatregel ondergaan de vreedzame betrekkingen van Oostenrijk tot al de mogendheden geene stoornis; de keizerlijke regering zal daardoor niet weêrhouden worden om ook thans nog haren invloed te bezigen tot nadrukkelijke aanbeveling eener vreedzame beslechting, die aan de belangen van Europa, en tevens aan de eer en waardigheid der betrokken mogendheden beantwoordt, en wij koesteren de hoop en het vertrouwen, dat de ernst van dit keizerlijk besluit de verder tot bereiking van dat doel gedane vredelievende stappen ten krachtigste zal ondersteunen. Maar wat de toekomst ook opleveren moge, daarvan zijn wij verzekerd, dat de verwachting, welke onze allergenadigste Keizer te dezer gelegenheid aan zijne getrouwe onderdanen te kennen heeft gegeven, in den ruimsten omvang vervuld zal worden, en dat, zoo ernstiger gebeurtenissen mogten ontstaan, alle volkeren van Oostenrijk zich met een nooit overtroffen wedijver rondom hunnen geliefden Keizer scharen en nieuwe schitterende bewijzen geven zullen van die vaderlandsliefde en kloekheid, die het rijk magtig en zijne geschiedenis glorierijk gemaakt hebben.”

— Heidelberg, 14 Mei. Eenige dagen geleden werd weder te dezer stede eene dier huiszoekingen gedaan, waaraan men hier, als in Rusland, gewoon is. Dat feit verdient daarom vermelding, wijl de kommissaris zich meester maakte der exemplaren van de gezamenlijke *adressen*, die niet verboden zijn, terwijl ze aan eenen geestelijke, bij wien ze vroeger gevonden waren, werden teruggegeven. Maar bij het in beslagnemen van geschriften bepaalt de policie zich niet alleen; ook kerkelijke gelden zijn in de laatste dagen medegenomen geworden, zoodat de heeren in het jaar 1849 toch iets van Struve en konsorten schijnen geleerd te hebben. Een door den opperkerkeraad afgezonden kommissaris, verscheen in 't begin der verledene week, in eene pastorij vergezeld van een notaris en twee getuigen, en nam niets min of meer mede dan de aldaar voorhanden kas zijnde zes honderd gulden. Daartegen is natuurlijk geprotesteerd, — maar zal het geld niet bereids eene doelmatige aanwending gevonden hebben, indien de teruggave op den langen weg eener regterlijke beslissing geëischt wordt. — Niet weinig opzien baart sedert gisteren een door den burgerlijken regter verleend *inhibitorium*, ter zake der aanwending van een door de Staatsregering, zonder voorafgaande goedkeuring van Mgr. den Aartsbisschop, aan de universiteit toegewezen bouwgrond. Toen namelijk hofraad Bunsen als professor der chemie hier beroepen werd, had hij voor zijne komst de oprigting van een nieuw laboratorium bedongen. Wijl men echter vermoedde dat Mgr. de Aartsbisschop daartoe zijne goedkeuring niet zou geven, werd hij daarover niet geraadpleegd, maar, na overeenkomst met de kath. Opperkerkeraad omtrent de koopsom enz., zonder uitstel met het bouwen een aanvang gemaakt. Na verscheidene beraadslagingen omtrent den geschikten grond, ging de kommissie over tot den aankoop van een erf dat aan het katholiek kerkfonds behoorde. Volgens een in Maart 1853 uitgevaardigde verordening der regering heeft Mgr. den Aartsbisschop volkomene bevoegdheid om over kerkelijke eigendommen te beschikken. Daar men echter voorgaf dat de Aartsbisschop die verordening niet erkende, werd hij niet geraadpleegd maar, gelijk gezegd is, met het bouwen een aanvang is gemaakt. De bewerking van den grond was gereed en de muren gedeeltelijk opgetrokken, toen gisteren den Aartsbisschop van den civielen regter een *inhibitorium* (verbod tot voortgang) verkregen werd. De burgerlijke regter moest natuurlijk de verordening van Maart 1853, wijl ze niet was opgeheven, in regten erkennen, en daarnaar oordeelen. Hoe zullen nu de wetgevers die verordening uitleggen? — Heden werd eene aanschrijving van wege den Aartsbisschop van den kansel afgekondigd, waarbij de Staatsregering aan hem het regt toekent om over katholieke kerkelijke goederen, gelijk tot hiertoe het geval was, te beschikken.

Omtrent het gebeurde te Kirlach, kanton Philippsburg het volgende: Kirlach heeft een uit den revolutietijd afkomstigen, en mitsdien een bij het ministerie niet zeer in aanzien plaats vervangen zijnde pastoor, die verleden winter, ten gevolge van den bekenden herderlijken brief zich scherp tegen den Regent en diens ministerie uitliet. De ambtsman van Philippsburg heeft intusschen den weêrspannigen geestelijke in een loyaal dienaar der regering veranderd, en is tot algemeene verwondering een huisvriend van hem geworden. De geestelijke van zijne zijde, bewerkte bij zijne parochianen dat zij een adres tot den Opperkerkeraad zouden rigten, met verzoek hem de pastorij te geven. Uit erkentlijkheid zou de nieuwe pastoor in dat geval, van zekere gelden afzien; maar plotseling zond de Aartsbisschop een pastoor — geen wonder alzoo dat de gemeente verklaarde, dat zij liever den door den Groothertog gestelden pastoor wenschte? niet zonder reden!

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 22 Mei.

BEVALLEN (18 Mei): A. Heijman, geb. Dothée, Z. — (19 Mei): M. Scheller, geb. Middelstorf, Z. - H. M. Gartman, geb. Zeydner, D. — (20 Mei): J. M. Meijer, geb. Vorstius, D.

OVERLEDEN (17 Mei): C. M. van Dartelen, geb. Kühler, 29 j. — (18 Mei): M. M. Scheffer, geb. Eggers, 30 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		20 MEI 4 u. gebl.	22 MEI 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$57\frac{1}{4}$	$57\frac{3}{16}$	à	$57\frac{9}{16}$	$57\frac{9}{16}$
Dito Dito	3 „	68	68	„	$68\frac{1}{8}$	
Dito Dito	4 „	$84\frac{7}{8}$	$84\frac{7}{8}$	„	85	85
Amortisatie	$3\frac{1}{2}$ „			„		
Handel-Maatschappij . .	$4\frac{1}{2}$ „			„		
Haarlemmermeer . . .	5 „			„		
O. I. Leening 1844 . .	4 „			„		
Aand. Arnh. Spoorweg .	$4\frac{1}{2}$ „			„		
Dito Hollandsche dito . . .				„		
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$ „			„		
België, Certifikaten . .	$2\frac{1}{2}$ „			„		
Dito	$4\frac{1}{4}$ „			„		
Dito *Rothschild* . . .	$2\frac{1}{2}$ „			„		
Frankrijk, Certifikaten .	3 „			„		
Rusl., bij *Hope en C°.* . .	5 „	$96\frac{7}{8}$	$96\frac{5}{4}$	„	$96\frac{7}{8}$	
Dito A°. 1828—1829 .	5 „	$95\frac{1}{2}$	$95\frac{3}{4}$	„	96	
Inschr. op 't Grootboek	6 „			„		
Dito Certifikaten . .	6 „		$57\frac{1}{8}$	„	$57\frac{1}{4}$	
Certifikaten te Hamburg	5 „			„		
Negot. 1831 en 1833 .	5 „			„		
Negot. 1840	4 „			„		
Dito *Stieglitz*	4 „	$71\frac{5}{4}$	$71\frac{5}{8}$	„	$71\frac{3}{4}$	
Dito Nieuwe	4 „			„		
Nieuwe Engelsche . .	$4\frac{1}{2}$ „		$79\frac{1}{2}$	„		
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	1 „	$18\frac{1}{8}$	$18\frac{1}{8}$	„	$18\frac{3}{8}$	
Nieuwe. . . . . . ,	3 „	$37\frac{5}{8}$		„		
Binnenlandsche . . .	3 „	$34\frac{1}{8}$	$34\frac{1}{4}$	„		
Cert. Coup. Sp. Com. . .	.		$3\frac{7}{8}$	„	$4\frac{1}{4}$	$4\frac{1}{4}$
Amortisable Schuld . .			$3\frac{7}{8}$	„	$3\frac{15}{16}$	
Portugal, te Londen .	3 „	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{9}{16}$	„	$33\frac{11}{16}$	$33\frac{11}{16}$
Dito Uitgestelde	.			„		
Weener Bank	5 „			„		
Dito	4 „			„		
Metalliek 1816—1852	5 „	$58\frac{7}{16}$	$58\frac{1}{4}$	„	$58\frac{9}{16}$	
Dito 1847.	$2\frac{1}{2}$ „	$29\frac{11}{16}$	$29\frac{13}{16}$	„		
Dito 1851 en 1852 .	$2\frac{1}{2}$ „	$29\frac{11}{16}$	$29\frac{13}{16}$	„		
Dito 1849.	5 „	$72\frac{1}{4}$	$72\frac{1}{4}$	„	$72\frac{5}{8}$	$72\frac{3}{8}$
Dito Letter B . . .	5 „	$72\frac{1}{4}$	$72\frac{1}{4}$	„	$72\frac{5}{8}$	$72\frac{3}{8}$
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*				„		
Dito - 250 dito 1839 .				„		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 „			„		
Polen, Obligatiën . . .	4 „	62	$60\frac{1}{2}$	„		
Aandeelen 1835				„		
Dito met Loting fl. 500				„		
Sardinië, te Londen . .	5 „			„		
Denemarken, dito . . .	5 „			„		
Peru, dito . . .	$4\frac{1}{2}$ „			„		
Grieken, te Londen . .	5 „			„		
Philadelphia, bij *Hope en C°.*	5 „			„		
Dito te Londen	6 „			„		
Dito Bank				„		
Louisiana, te Londen .	5 „			„		
Brazilië, te Londen 1824	5 „			„		
Dito 1843	5 „			„		
Grenada, dito à £ 100 .	$2\frac{1}{4}$ „	$15\frac{5}{8}$		„		
Dito Uitgestelde . .				„		
Ecuador				„		
Mexiko, te Londen £ 100	3 „	$22\frac{11}{16}$	$22\frac{5}{8}$	„	$22\frac{5}{4}$	
Dito Onbepaalde . .	3 „	$22\frac{11}{16}$	$22\frac{5}{8}$	„	$22\frac{5}{4}$	
Venezuela, te Londen .	$3\frac{3}{4}$ „			„		
Dito Uitgestelde . .	1 „			„		

Eenige kooporders, welke voornamelijk in Integr. bewerkstelligd werden, deden onze binnenl. fondsen algemeen vooruitgaan; van de buitenl. soorten waren inzonderheid Spaansche en Portug. tot hooger prijzen zeer gezocht, de overige prijshoudend met weinig affaire.

Koers van het Geld: **Beleening 3 pCt., Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Diskonto 3 pCt.**

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{9}{16}$	Livorno	2/m.	*f* $38\frac{1}{8}$
»	zigt	» $56\frac{5}{16}$	Napels	»	» $80\frac{1}{2}$
Bordeaux	2/m.	» $55\frac{1}{4}$	Petersburg . . .	»	» 1.68
»	½/m.	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» $25\frac{1}{4}$
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg . . .	»	» $35\frac{1}{4}$
Cadix	»	» 240	Frankfort . . .	»	» 99
Seville, ...	»	» 237	Hamburg . . .	2/m.	» $35\frac{1}{16}$
Bilbao	»	» 238	» . . .	zigt	» $35\frac{1}{4}$
Lissabon	»	» $40\frac{3}{4}$	Londen . . .	2/m.	» $11,57\frac{1}{2}$
Porto	»	» $40\frac{3}{4}$	» . . .	zigt	» $11,67\frac{1}{2}$
[illegible]	2/m.	» $45\frac{5}{8}$	Rotterdam . . .	»	$\frac{1}{8}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 20 Mei. Fransche 3 pc. 63.10; $4\frac{1}{2}$ pc. 94.75; Bank-Aktiën —; 3 pc. Spanje $34\frac{1}{4}$; id. 1 pc. —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland —; Met. 5 pc. [illegible] Rom. Leening 1850 $80\frac{1}{2}$.

LONDEN, 20 Mei. Consols [illegible] 3 pc. Spanje buitenl. $38\frac{1}{2}$; 1 pc. dito $18\frac{3}{4}$; Comité-Bewijzen [illegible] 5 pc. Rusl. $94\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$ pc. dito 81; 4 pc. Holl. [illegible] 5 pc. Sardinië $82\frac{1}{2}$; Brazilië 96; $4\frac{1}{2}$ pc. Peru [illegible] 6; id. werk. 17; 3 pc. Mexiko $24\frac{5}{8}$; 4 pc. Portugal [illegible]; Ecuador $3\frac{5}{8}$; Wissel op Amst. —.—; Parijs —.—; Petersb. —.

WEENEN, 20 Mei. Met. 5 pc. 85; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $75\frac{3}{4}$; Bank-Aktien —; Wissel op Londen 13.28; Amst. —.—; Parijs 163, Goud $43\frac{1}{4}$; Zilver 38.

BERLIJN, 20 Mei. $3\frac{1}{2}$ pc. Pruissische Staatschuld $82\frac{5}{4}$; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland $78\frac{1}{2}$; 5 pc. $92\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 3/m. 6 Th. $14\frac{7}{8}$; Parijs $78\frac{7}{12}$; Amst. $140\frac{1}{2}$; Ween. $71\frac{5}{8}$; Petersb. 3/w. $95\frac{5}{8}$.

HAMBURG, 20 Mei. Spanje 3 pc. 32; id. 1 pc. $17\frac{1}{4}$; Rusl. 5 pc. 90; 3 pc. Mexikanen $17\frac{1}{4}$; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 20 Mei. Met. 5 pc. $60\frac{5}{8}$; 3 pc. Spanje binnenl. $34\frac{1}{8}$; id. 1 pc. $18\frac{1}{4}$; Wissel op Londen 3/m. $116\frac{1}{2}$; Amsterdam $99\frac{3}{4}$; Parijs $93\frac{1}{4}$; Weenen $85\frac{1}{4}$.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 22 Mei.

GRAANMARKT.

Tarwe in een doen: 129, 130 ℔ b. Poolsche *f* 470, 485; 126 ℔ dito *f* 450; 132 ℔ o. Pommersche *f* 465; 135 ℔ Kubanka *f* 400.

Rogge: 125 ℔ Pommersche *f* 335; 117 ℔ n. Archangel *f* 304; — in veiling: 117, 118 ℔ Odessa *f* 283, 291; 118, 119 ℔ o. dito *f* 279; 116 ℔ n. Arch. *f* 288.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit in een doen; 124 ℔ Holsteins. *f* 276; 119 ℔ Groninger *f* 248.

Op 9 vaten Olie in Sept. ek. 66, Oct. en Nov. $66\frac{1}{2}$ £. *Raapolie* op 6/w. *f* 39; Vliegend *f* $37\frac{3}{4}$; 1°. Sept. *f* $37\frac{3}{4}$; Oct. *f* $37\frac{7}{8}$; Nov. *f* 38; Dec. *f* $38\frac{1}{8}$. *Lijnolie* op 6/w. *f* 39; Vliegend *f* $37\frac{3}{4}$; 1°. Sept., Oct., Nov en Dec. *f* $38\frac{1}{2}$. *Hennepolie* op 6/w. *f* $41\frac{3}{4}$; Vliegend *f* $40\frac{1}{2}$.

SCHIEDAM, 19 Mei. Rogge. De stemming voor dit artikel was in de afgeloopene week zeer flaauw en hoewel *f* 20 lager afgegeven werd, bleef de handel zeer beperkt. De volgende verkoopen werden bekend: 147/2 ℔ Windau *f* 328 6 w.; 147/2 ℔ Libau *f* 325, 327 6/w., *f* 328 6/w.; 146/2 ℔ Koersche *f* 320; 140/2 ℔ jar. Archangel *f* 305 1/m.; 142/2 ℔ dito *f* 315 1/m.; 148/2 ℔ Libau *f* 320; 144/2 ℔ Windau *f* 305; 144/2 ℔ Eupatoria *f* 308 1/m.

Gerst. Was tot onverlaagde prijzen, wel te plaatsen en zijn verscheidene partijen opgeruimd, als: 127/2 ℔ Libau *f* 222 6/w.; 129/2 ℔ Windau *f* 228; 127/2 ℔ Libau *f* 220, 222 6/w.; 128/2 ℔ dito *f* 222; 129/2 ℔ Koersche *f* 225 6/w.; 128/2, 130/2 ℔ Libau *f* 222, 224 6/w., *f* 225 3/m., 226.

Moutwijn. Verhoogde Zaturdag op *f* 19, tot welken prijs Maandag naar genoegen te koopen was. Dingsdag sloot de markt willig op *f* $18\frac{3}{4}$; Woensdag en Donderdag waren tot dien prijs minder orders, en heden kocht men naar welgevallen a *f* $18\frac{1}{2}$ per Vat.

Jenever *f* 23.00. Amst. Proef *f* 24.25.

LONDEN, 19 Mei. *Suiker. Ruwe.* Over het algemeen iets vaster met eenige vraag voor uitvoer in zeilende partijen. — *Geraffineerd.* In Hollandsche Crushed met weinig vraag en flaauwe prijzen.

Koffij. Natieve Ceylon blijft gedrukt. In veiling heeft men voor goed ordinair 44 s. besteed.

Rijst. Blijft zeer gevraagd; Bengaalsch 13 a 14 s.; Madras 12 s.

Talk. Wederom lager; Petersburger 60 s. 6 d. a 61 s.

Granen. Tarwe zeer vast. Garst en Haver onveranderd.

Veemarkt. In alle soorten met goeden voorraad en tragen handel, uitgezonderd Kalveren die tot eene verhooging van 2 d. gevraagd blijven.

Boter: Overvloedig ter markt; fijne Vriessche 92 a 94 s.; Zwolsche 88 a 92 s.; Bossche 78 a 80 s.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 21 Mei. C. F. Eijlerts, Javaan, Soerabaija. - D. W. Kleininga, Maria Laurentia, Alicante.

UITGEZEILD:

HELVOET, 20 Mei. R. R. Legger, Termunde, Triest. H. K. Wijkmeijer, Margaretha, id. - J. A. Schuring, Egberdina Anna, id.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 22 Mei in lading naar:

Keulen	J. van Loosen, Colnn N°. 9.
Mainz	J. Bauman, Mainz N°. 9.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Weesel	J. Beijer, Wilhelmina.
Ludwighaven, Manheim & Heilbron.	Joh. Brilmeijer, Æolus.
Dusseld. & Neus	H. W. van Booven, Niederrein N°. 1.

AMSTERDAM, 20 Mei vertrokken:

Keulen	H. Felten, Colln N°. 1.
Frankf. & Coblentz	J. Kievitz, Frankf. n°. 17.
Manheim	J. J. Reindorp, de Kust van Braziliën.
Rijnhoogte	ARNHEM 19 Mei 1 el 67 duim. KEULEN 20 „ 10 vt. 4 „

Advertentiën.

(4041) Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, MARIA VOGEL, geliefde Echtgenoote van C. G. J. ERFTEMEIJER.

AMSTERDAM, 21 Mei 1854.

Familie, vrienden en bekenden, gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

(4038) Heden overleed na voorzien te zijn van alle [illegible] der stervenden, in den ouderdom van ruim [illegible] waarvan ik er 33 met hem door een gelukkig Huwelijk was vereenigd, mijn hartelijk beminde Echtgenoot WILLEM BRANS. Ik verlies in hem een liefderijken Echtgenoot, zijne kinderen een zorgdragenden Vader.

A. C. E. BRANS—SCHEFFER.

VEENDAM, 20 Mei 1854.

(4037) Heden nacht overleed onze waarde Vader [illegible] Behuwdvader THEODORUS FREDERICUS ANTON[illegible] KISTEMAKER, in leven Med. Doctor, in den ouder[illegible] van 75 jaren en 10 maanden, na voorzien te zijn [illegible] de H. Sacramenten der stervenden.

P. A. A. KISTEMAKER
Med. Doctor.
Uit aller naam.

OLDENZAAL, 20 Mei 1854.

J. WILLEMS, Notaris te Etten, Arrondt. *Bre*[illegible] zal aldaar, ten verzoeke van zijn Principaal, [illegible] Dingsdag 30 Mei 1854, des avonds omtrent [illegible] ure, in het Logement DE ZWAAN, finaal verkoopen:

Een welingerigte en reeds lang bestaan hebben[illegible] **BIERBROUWERIJ**, met **2 Ketels, Werk-** [illegible] **Geelkuipen, 3 Koelbakken, 2 Bierkelder**[illegible] **Pakhuis, 1 Welpomp** binnen, en **2 Welputte**[illegible] eene **MOUTERIJ** met **looden Garstbak**, be[illegible] vens het **Vaatwerk** en **Gereedschappen** tot [illegible] Brouwerij behoorende; wijders anexe **HEERENHU**[illegible] **ZINGE**, met **3 Beneden** en **3 Bovenkamer**[illegible] **Keuken, 2 Kelders, Wasch**[illegible] met koper[illegible] Fournuisketel en Kelder; **Stallingen** voor Paarden[illegible] Koebeesten, **Schuur** en **Tuin**, staande en aan elk[illegible] der gelegen in het dorp *Etten*, voormeld; Kadaste[illegible] Sectie L N°. 72 en 1179, groot 21 roeden, 70 elle[illegible] welk perceel en goederen te zamen ter voorloopige veil[illegible] zijn ingezet op de geringe som van *f* 3550. (40[illegible]

AANBESTEDING.

PASTOOR en KERKELIJKE COMMISSIE van de Lieve Vrouwe Kerk, buiten de Witte Vrouwenpoort [illegible] Utrecht, zijn voornemens onder nadere goedkeuring [illegible] Donderdag 1 Junij 1854, des voormiddags ten 12 u[illegible] in het Logement DE VERGULDE PLOEG, bij den He[illegible] J. SCHOONHOVEN, buiten de Witte Vrouwenpoort [illegible] Utrecht, in het openbaar aan te besteden:

Het Vergrooten der Kerk met het Bo[illegible]wen eener nieuwe Pastorij.

De bestekken liggen ter lezing te Utrecht, bij J. SCHO[illegible]HOVEN en bij DE GROOT, in de Liggende Os; te Arnhe[illegible] bij J. DEN DOCTER; te Amsterdam, bij REGGERS in [illegible] Kalverstraat; te Haarlem, in de Kroon en te Rotterda[illegible] bij FRIJTHOF.

De teekeningen liggen ter bezigtiging in de Pas[illegible] van voorzegde gemeente, [illegible] daags voor de aanbesteding plaats hebben. De bestekk[illegible] zijn op *franco* aanvrage en tegen betaling van *f* 1[illegible] te bekomen, bij den Boekhandelaar J. K. VAN LEEUW[illegible] Breêstraat te Leyden. (40[illegible]

Kiezersvereeniging

DE

GRONDWET

Bij de Herstemming op Dingsdag, 23 Mei 185[illegible] voor één Lid van de Provinciale Staten van Noord-H[illegible]land, worden de Kiesgeregtigden alhier herinnerd, [illegible] door de Vereeniging wordt aanbevolen, de Heer

Jhr. C. HARTSEN.

Namens het Bestuur.
H. CROOCKEW[illegible] *Voorzitter.*
(4027) P. C. GULC[illegible] *Loco Secretar*[illegible]

(4029) Eene brave [illegible] **gehuwde vrou**[illegible] biedt zich aan als **[illegible]MIN.** Te bevragen bij [illegible] Uitgever dezer Courant.

(4030) Tegen 1°. Augustus e. k. bestaat er gelegenh[illegible] tot plaatsing van een **LEERLING**, in eene voorna[illegible] **Brood-, Beschuit-** en **Suikerbakkerij**, [illegible] R. K. leden, met genot van kost en inwoning, wa[illegible] men in het eerste jaar eene geringe tegemoetkom[illegible] verlangt. Adres onder lett. B. bij den Boekhande[illegible] J. ELBERS, te Culenborg. Brieven *franco*.

(4039) Tegen Primo Augustus biedt zich aan: [illegible] **R. K. JONGELING**, als **Banket-** of **Koek-**[illegible] **Banketbakkers-Bediende**; op loon zal niet g[illegible] worden. Nadere informatie per *franco* brieven, on[illegible] lett. J. W. H. bij den Boekhandelaar C. L. VAN L[illegible]GENHUYSEN, Singel, hoek Beulingstraat.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN zijn de volgend[illegible] werken verkrijgbaar:

OEUVRES COMPLÈTES DE BOURDALOUE, 5 [illegible] in 1°. édition de MELLIER FRÈRES à Paris . *f* [illegible]

OEUVRES COMPLÈTES DE MASSILLON, 4[illegible] in 8°. le même édit. . . . . *f* [illegible]

Nog nooit zijn deze werken zoo goedkoop verkoch[illegible]

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg[illegible]